

ділові групи у Франції добровільно погодилися перейти на МСФЗ. У 2002 р. МСФЗ були ухвалені на законодавчому рівні й відповідно до законодавства Франції нині МСФЗ є обов'язковими для застосування публічними компаніями та дозволені для використання іншими компаніями [4].

У Німеччині, починаючи з 1993 р., цінні папери лише деяких великих компаній почали котируватися на біржах і стали застосовуватися МСФЗ. У 1998р. набув чинності закон, яким було офіційно задекларовано зазначені положення, і до 1999 р. переважна частина найбільших німецьких компаній скористалися цією можливістю. Починаючи з 2002 р., німецькі публічні компанії складають фінансову звітність за міжнародними стандартами, тоді як усі інші компанії – за національними стандартами бухгалтерського обліку. Незважаючи на це, їм дозволено також застосовувати міжнародні стандарти, що сприяє посиленню прозорості та підвищенню порівняння показників фінансової звітності не лише у Німеччині, але й серед компаній різних країн.

Фінансова звітність є однією із складових інформаційного забезпечення у будь якій країні і ґрунтується на узагальнених даних бухгалтерського обліку підприємства та підтверджується результатами діяльності. Мета звітності досягається не лише за умови отримання на її основі повної, неупередженої та достовірної інформації про поточний стан і результати діяльності підприємства, а й можливості на її підставі спрогнозувати подальший потенціал його розвитку. На сьогодні показники звітності підприємств все більше стають тією оперативною інформацією, як за кількісним складом, так і за якісним наповненням, на основі якої можна приймати ефективні управлінські рішення, обґрунтувати тактику та стратегію розвитку і управління підприємством на перспективу.

Фінансова звітність відповідно до вимог ЄС сьогодні є досить актуальною і набирає обертів, адже Україна націлена найближчим часом стати членом ЄС [4].

Отже, МСФЗ – це квиток у великий бізнес в майбутньому, престиж компанії, довіра партнерів, клієнтів та інших стейкхолдерів. Багато інвесторів вважають наявність звітності складеної за МСФЗ є необхідною умовою надання фінансування (кредитів), оскільки така звітність надає достатній рівень впевненості у прозорості та надійності показників компанії.

Список використаних джерел: 1. Міжнародні стандарти фінансової звітності: розширення можливостей для залучення фінансування та інвестицій у бізнес. URL: <https://business.diaa.gov.ua/cases/finansi/miznarodni-standarti-finansovoi-zvitnosti-rozsirennia-mozlivostej-dla-zalucenna-finansuvanna-ta-investicij-u-biznes>. 2. Шурпенкова Р. К., Сарахман О. М. Аналіз ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства. *Формування та перспективи розвитку підприємницьких структур в рамках інтеграції до європейського простору*: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (заочна форма). Полтава, 2019. С. 696-699. 3. Використання міжнародних стандартів фінансової звітності у зарубіжних країнах. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5293>. 4. Рада з міжнародних стандартів обліку та звітності: етапи становлення та структура організації. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/22077/1/161-164.pdf>.

УДК 657

Сарахман О. М., канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри облікових технологій та оподаткування

Михалюк Ю. О., здобувачка вищої освіти

Турко Т. В., здобувачка вищої освіти

Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, Україна

ОПРИЛЮДНЕННЯ ЗВІТНОСТІ НЕБАНКІВСЬКИМИ ФІНАНСОВИМИ УСТАНОВАМИ РЕГУЛЯТОРУ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

Ключові слова: небанківські фінансові установи, Національний банк України, воєнний стан, фінансовий ринок, звітність.

Ринок небанківських фінансових послуг – ще один важливий фронт, де Національний банк України (далі - НБУ) надійно тримає фінансову оборону. Сьогодні дії регулятора здебільшого спрямовані на дерегуляцію ринку, мета якої – підтримання учасників ринку і надання можливості зосередитися на професійній діяльності.

01 березня 2022 року НБУ презентував сайт «Фінансова оборона України», на якому висвітлює особливості надання фінансових послуг банками та небанківськими фінансовими установами під час війни [1].

До переліку небанківських фінансових установ належать: кредитні спілки, ломбарди, лізингові компанії, довірчі товариства, страхові компанії, установи накопичувального пенсійного забезпечення, інвестиційні фонди і компанії, інші юридичні особи, виключним видом діяльності яких є надання фінансових послуг.

Почнімо з найменш ризикованих сегментів ринку – фінансових компаній, ломбардів та лізингодавців, які не залучають коштів населення. Під час дії воєнного стану регулятор мінімально втручається в їх діяльність. Так, сьогодні не застосовуються заходи впливу за більшість порушень, перенесено строки виконання нових вимог регулювання та встановлено прийнятні для ринку можливості застосування нормативно-правових актів.

Особливої підтримки потребуватимуть аграрії - лізингоодержувачі. Сьогодні учасники ринку сподіваються на збільшення обсягів надання державної фінансової підтримки в межах діючих програм. НБУ рекомендує банківським установам пропонувати лізингодавцям реструктуризацію заборгованості або кредитні канікули і удосконалити підходи щодо оцінки фінансового стану лізингодавця під час визначення розміру кредитного ризику.

Під час війни фінансові компанії практично не кредитують, а ломбарди долають значні труднощі, здійснюючи професійну діяльність. Серед головних проблем у цій галузі – мародерство та розкрадання майна на територіях, тимчасово не контрольованих українською владою, і в місцях проведення бойових дій; запровадження обмежень для зняття готівки; труднощі ідентифікації клієнтів, які втратили документи в результаті воєнних дій або вимушеного переїзду [4].

За час війни в Україні регулятор зробив чимало кроків, спрямованих як на підтримання самих кредитних спілок, так і їх членів. НБУ на період дії воєнного стану врегулював діяльність кредитних спілок. Регулятор надав право кредитним спілкам не видавати: внески за договорами про залучення строкового внеску та нараховані проценти за цими внескам до закінчення строку їхньої дії; додаткові пайові внески членам кредитної спілки в разі звернення про їх видачу. Кредитні спілки обмежують видачу готівкових грошових коштів у національній валюті України в обсязі не більше 100 тис. грн., на добу на одного члена кредитної спілки.

Ринок страхування, який під час дії воєнного стану продовжує працювати, також потребує підтримки. Для цього регулятором було вжито низку заходів із дерегуляції ринку. На час дії воєнного стану продовжено строк для приведення діяльності страховиків у відповідність до вимог нового Положення про ліцензування, дозволено здійснювати низку транскордонних переказів валютних цінностей з України на користь нерезидентів [4].

НБУ надає рекомендації небанківським фінансовим установам щодо подання та оприлюднення звітності та іншої інформації регулятору під час дії воєнного стану. Надавач небанківських фінансових послуг за можливості повинен подавати та оприлюднювати звітність у звичайні строки відповідно до Правил складання та подання звітності учасниками ринку небанківських фінансових послуг до НБУ, затверджених постановою НБУ № 123, інших вимог законодавства [2].

Водночас, всі надавачі небанківських фінансових послуг, які з огляду на об'єктивні причини не могли належним чином відзвітувати, мають це зробити протягом трьох місяців після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни. звітні дані; звіт про корпоративне управління, вимоги до якого встановлені Законом України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг»; фінансову звітність, включаючи річну фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність разом зі звітом незалежного аудитора, звіт про управління.

Небанківські фінансові установи та підприємства, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги та самостійно обрали застосування міжнародних стандартів для складання фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності, складають та подають таку звітність на основі таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами в єдиному електронному форматі до центру збору фінансової звітності, операційне управління яким здійснює Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку.

Надавачі небанківських фінансових послуг повинні розкривати на власному веб сайті звітність та іншу інформацію протягом чотирьох місяців із дня припинення або скасування воєнного стану в Україні [5].

Отже, небанківські фінансові установи виявилися менш готовими до викликів війни порівняно з банками і гірше впоралися з операційними ризиками. Проте в усіх сегментах небанківського фінансового ринку залишаються компанії, що й надалі безперервно надають якісні послуги. Регулятор дає змогу учасникам ринку відновитися, не застосовуючи заходи впливу за низку порушень. Водночас небанківські фінансові установи повинні мобілізувати власні ресурси для відновлення та зберігати прозорість у відображенні фінансового стану.

Список використаних джерел: 1. Національний банк запустив сайт про роботу фінансової системи під час війни URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-zapustiv-sayt-pro-robotu-finansovoyi-sistemipid-chas-viyni> 2. Як небанківським фінансовим установам звітувати під час війни URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/yak-nebankivskim-finansovim-ustanovam-zvituvati-pid-chas-viyni>. 3. Сарахман О. М. Нарахування і ведення обліку податку на додану вартість в період дії воєнного стану / О. М. Сарахман // Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти: матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, Львів, Україна, 22-23 березня 2022 р. Львів: ЛНУП, 2022. Ч. 1. С. 367-370. 4. Ринок небанківських фінансових послуг після війни. 5. Як небанківським установам звітувати під час війни? URL: <https://news.dtki.ua/finance/bank-system/75554-yak-nebankivskim-ustanovam-zvituvati-pid-casviini>.

УДК 657

Сяркевич В. О., здобувач вищої освіти, спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Хомуляк Т. І., канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри облікових технологій та оподаткування Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, Україна

ДОСЛІДЖЕННЯ РОЛІ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

Ключові слова: фінансова звітність, управлінські рішення, підприємство, управління.

Управління підприємством - це рішення, які приймаються ключовими співробітниками компанії для забезпечення ефективного функціонування підприємства та його управління. Всі рішення, які приймаються керівним персоналом ґрунтуються на основі наявної та достовірної фінансової та нефінансової інформації, що була опрацьована до відповідного формату на основі якого керівництво має можливість прийняття управлінські рішення.

В ході нашого дослідження ми сконцентруємось на вивченні управлінських рішень на основі фінансової інформації, а саме фінансовій звітності. Тому що фінансова звітність є ключовим джерелом даних для оцінки фінансового стану підприємства як внутрішніми так і зовнішніми користувачами, а також є основою для прийняття фінансових рішень на підприємстві.

Фінансові рішення – це рішення, які визначають розподіл фінансових ресурсів компанії для її ефективного функціонування та подальшого розвитку в майбутньому. Тобто, це рішення які впливають на використання капіталу підприємства та його розподіл між різними галузями підприємства.

Дослідженням ролі фінансової звітності в процесі прийняття управлінських рішень займалися такі відомі вчені, як Ф.Ф. Бутинець, Є.В. Мних, І.Б. Олексів, В.Р. Кігель, І.Д. Фаріон, С.І. Шкарабан, В.О. Василенко та ряд зарубіжних вчених Д. Казанський, В. Ковальов, О. Кулагін, М. Петров, Джеймс К. Ван Хорн, Джон М. Вахович, В.М. Трояновський тощо. Окремі аспекти щодо прийняття управлінських рішень розкриті в працях В.І. Єфіменка, Г.Г. Кірейцева, М.В. Кужельного, В.Г. Лінника, Ю.Я. Литвина, П.Т. Саблука, В.В. Сопка, В.Г. Швеця, В.О. Шевчука, М.Г. Чумаченка, В.Ф. Палія, О.С. Бородкіна [2].

Отже, як ми зазначили раніше фінансова звітність є головним джерелом даних для управління підприємством. На її основі здійснюється аналіз, прогнозування, планування та прийняття управлінських рішень. Саме тому давайте розглянемо складові фінансової звітності та їх призначення: